

Milyen volt szőkesége, nem tudom már,
De azt tudom, hogy szőkék a mezők,
Ha dús kalással jó a sárguló nyár,
S e szőkeségben újra érzem őt.

Milyen volt szeme kékje, nem tudom már,
De ha kinyílnak ősszel az egek,
A szeptemberi bágyadt búcsúzóznál
Szeme színére visszarévedek.

Milyen volt hangja selyme, sem tudom már,
De tavaszodván, ha sóhajt a rét,
Úgy érzem, Anna meleg szava szól át
Egy tavaszról, mely messze, mint az ég.

A reménytelen szerelem szépségverse, amely a népi énekek közvetlen hangján, de a természet hangszereitől kísérvé dalolja el a költő vágyakozását a szerelemben elérhetetlen Annáért.

Milyen volt szőkesége, szeme kékje, hangja selyme - mind a három versszak kezdő sora társul a fölidézett évszakhoz.

A szőkeség a nyárhoz, a kékség az őszhöz, a selymesség a tavaszhoz. Megfigyelhetjük, hogy a tél említésre sem kerül. Talán a tavaszodván szó utal egy kicsit a télre. A tél túlzottan elhidegítené a vers meleg lány melankolikus hangulatát, amely ilyen széppé, közvetlenné teszi. Ez a vers nem az ellentétekre épül, amit annyi költő alkalmaz a vers erejének növelésére, hanem az azonosságra. Valami ellentét azért itt is megfigyelhető: a „nem tudom már” tagadáshoz hozzátársul az „érezem őt” és a „visszarévedek”; a „sem tudom már”- t pedig „Anna meleg szava” ellentétezi, de ezek nem erőteljes ellentétpárok.

A szőke mezők, a dús kalász és a sárguló nyár, mind-mind Anna szőke hajszínét erősítik, az őszi ég kinyílt kékje a szeme színét, a sóhajtó rét a hangját idézi fel.

Mégis, mi lehet a titka Juhász Gyula gyönyörű versének?

Talán pont ezzel a lemondással, elérhetetlenséggel párosuló hangulat, amely nem akar semmilyen harcot, gyötrelmet, vihart - egyszerűen csak felidéz, sóhajtozik, belenyugszik az állandósult reménytelenségbe. Anna haja szőke mint a nyár, szőke mint a napsütötte mező, szőke és olyan dús mint az érett kalász. De nem olyan szőke, hogy égjen, hogy lángoljon, azért nem, mert a ropogó tűzben, lángfutásban nem lehetne érezni, vagy inkább álmodni Anna haját, hanem csak abban az egyszerű szőkeségben álmodható, amely minden évben eljön és felidézhető. Anna szeme is akkor látható igazán, ha az őszi köd feloszlik, és valóban kinyílnak az egek, és a bágyadt napsugarakkal búcsúzó nyár tovaillan szeptember hervasztó napjaival

együtt. A harmadik versszakban eljön a tavasz, és az előbúvó füveket fúvó enyhe szellővel felidézi Anna meleg hangját. A tavasz mindig az éledés reményét kelti, és a messzeségből szóló Anna, talán a reménytelenség hervadásának hangját sugallhatja a költőnek.

Németh Dezső